

ZPRÁVA O ČINNOSTI SEKCE ARCHIVNICTVÍ KATEDRY HISTORIE FF UP v OLOMOUCI ZA AKADEMICKÝ ROK 2014/2015

Věra Slavíková

Do prvního ročníku v akademickém roce 2014/2015 nastoupilo 24 studentů archivnictví (12 jednooborových, 12 dvouoborových). Ve druhém ročníku studovalo sedm posluchačů (čtyři jednooboroví, tři dvouoboroví), ve třetím pak 10 frekventantů (šest jednooborových a čtyři dvouoboroví). Čtyři studentky složily státní závěrečnou zkoušku a obhájily své bakalářské diplomové práce, další tři posluchači pak absolvovali státnice zčásti.

Garantem studia obou forem archivnictví je doc. Mgr. Antonín Kalous, M.A., Ph.D. Výuku pomocných věd historických, archivnictví, dějin správy a dalších předmětů studia zajišťovali zejména kmenoví členové sekce PhDr. Karel Chobot, Mgr. Jana Oppeltová, Ph.D., Mgr. Věra Slavíková a Mgr. Ema Tomášková, Ph.D. Ze členů katedry, zaštiťujících základní předměty oboru, je dále třeba připomenout PhDr. Karla Podolského a PhDr. Michaela Viktoríka, Ph.D. a externisty PhDr. Bohdana Kaňáka, Ph.D., Mgr. Miroslava Myšáka a PhDr. Jana Šmerdu. Na výuce participovali i interní doktorandi Mgr. Filip Krinke a Mgr. Lenka Pavlíková, která do doktorského studia nastoupila v září 2014. Na sklonku akademického roku, v létě 2015, byl přijat interní doktorant Mgr. Michal Jaroš.

Od počátku roku 2014 je Filozofická fakulta Univerzity Palackého dalším účastníkem projektu *Zdroje, formy a funkce monastické historiografie raného novověku v českých zemích*, uděleného Grantovou agenturou České republiky (2014–2016, GA14-05167S),¹ jehož spoluřešitelkou je Mgr. Jana Oppeltová, Ph.D. Kromě Mgr. Jarmily Kašpárkové, Ph.D., která byla přijata na úvazek vytvořený z grantových prostředků, se na heuristice i prezentaci výzkumných úkolů spojených s tímto projektem² podílelo několik dalších ex-

¹ Hlavním příjemcem je Historický ústav Akademie věd České republiky, řešitelkou projektu je Mgr. Kateřina Bobková-Valentová, Ph.D.

² V rámci projektu se konalo pracovní setkání Jezuité a historiografie 18. června 2014 na pracovišti hlavního řešitele Historického ústavu AV ČR a členové týmu participovali i na mezinárodní konferenci *Monastica Historia II. Ordenshistoriographie in Mitteleuropa. Gestaltung und Wandlung des institutionalen und persönlichen Gedächtnisses in der Frühen Neuzeit*, která se uskutečnila 22.–23. září 2014 v St. Pölten. Jejím pořadatelem byl Moravský zemský archiv v Brně, Diözesanarchiv St. Pölten a Historický ústav AV ČR.

terních spolupracovníků.³ Ve spolupráci s Katedrou dějin umění Filozofické fakulty Univerzity Palackého vznikl také projekt, který se zabývá dějinami, soupisem a analýzou souboru prvotisků kapitulní knihovny a byl podpořen z prostředků studentské grantové soutěže na Univerzitě Palackého (IGA).⁴ Část členů oddělení archivnictví je zapojena i do centra excelence zaměřeného na výzkum obrazu,⁵ jiní přijali účast v řešitelských týmech připravovaných grantů.⁶

Členové sekce archivnictví se i nadále podíleli na končícím projektu ESF Inovace studia Historických věd na Univerzitě Palackého (2012–2014, CZ1.07/2.2.00/28.0025), v jehož rámci zajišťovali jednu z klíčových aktivit, nazvanou *Historie v terénu*⁷ a garantovali praxi v Arcibiskupské knihovně Olomouci, kde čtyři posluchači katalogizovali staré tisky.

Část projektu nazvaná *Historie v terénu* nabídla zájemcům během zimního semestru pět kurzů (v délce 24, 48 a 96 vyučovacích hodin ohodnocených 2–5 kredity). Ve většině těchto seminářů se jejich účastníci z řad studentů archivnictví či historie věnovali pořádání, evidenci a dokumentaci písemných či hmotných pramenů uložených mimo paměťové instituce. Studenti se mohli seznámit s dokumenty povětšinou z majetku římskokatolické církve (farní knihovny, soubory not a archiválií, liturgické textilie),⁸ a svou práci tak přispět k záchraně a lepšímu poznání těchto dosud neznámých pramenů.

³ Jednalo se o Mgr. Filipa Hradila, Mgr. Marka Bráčka, PhDr. et Mgr. Jakuba Zouhara, Ph.D. a PhDr. Tomáše Černušáka, Ph.D.

⁴ Na projektu *Historie*, rozbor a katalog souboru prvotisků kapitulní knihovny v Olomouci (2015–2016, IGA-FF-2015-011) se vedle hlavní řešitelky Mgr. Magdy Polanské, doktorantky z Katedry dějin umění FF UP, podílí doc. Mgr. Antonín Kalous, M.A., Ph.D., Mgr. Jana Oppelová, Ph.D., Mgr. Lenka Pavlíková a Bc. Markéta Poskočilová.

⁵ Doc. Mgr. Antonín Kalous, M.A., Ph.D., Mgr. Robert Mečkovský, Ph.D. a Mgr. Jana Oppelová, Ph.D. jsou členy Centra pro transdisciplinární výzkum kulturních fenoménů ve středoevropských dějinách: obraz, komunikace jednání, podpořeného Grantovou agenturou České republiky (2014–2019, GA14-36521G), které spojuje Katedru historie FF UP, Historický ústav a Seminář dějin umění FF MU.

⁶ Archivního výzkumu by se na připravovaném projektu NAKI Karel z Lichtensteinu-Castellorna – biskup, stavebník a mecenáš uprostřed barokní Evropy měla účastnit Mgr. Věra Slavíková.

⁷ Lektory těchto aktivit byli kromě kmenových pracovníků oddělení archivnictví také: Mgr. Filip Krinke, Mgr. Robert Mečkovský, Ph.D. a Mgr. Tomáš Sedoník.

⁸ Jedná se o následující předměty: Grafické techniky a katalogizace výtvarných děl (11 absolventů), Ošetření pořádání a katalogizace sbírek notového materiálu (10 absolventů), Soupis a dokumentace parametru a liturgických textilií (11 absolventů), Počítačové programy v českém archivnictví (sedm absolventů), Katalogizace knih v programu Clavius (13 absolventů). Poslední dva předměty se udržely i po skončení projektu a probíhaly také v letním semestru a počítá se s nimi ve výuce i nadále.

Některé z kurzů pro zájem z řad studentů, ale i institucí, jejichž sbírky posluchači zpracovávali, probíhaly i po skončení grantové podpory.⁹ Ze seminářů a praxí specializovaných na práci s konkrétním materiálem v rámci této aktivity se vymyká týdenní studijní pobyt v Klášteře premonstrátů v Teplé, kde jsou účastníci seznamováni s touto památkou ze tří různých úhlů pohledu – památkáře, historika a historika dějin umění.¹⁰ Letošní setkání v Teplé se odlišovalo od dřívějších kurzů i personálním složením a spoluprací s více institucemi – vedle studentů naší katedry se zúčastnili nejen posluchači a pedagogové Semináře dějin umění FF MU,¹¹ ale v rámci programu Talnet, zaštiťovaného Národním institutem pro další vzdělávání, i čtyři nadaní středoškolské posluchači.¹²

Na podzim roku 2015 byly vyhlášeny výsledky dalšího ročníku studentské vědecké soutěže České archivní společnosti (ČAS) o cenu univ. prof. PhDr. Sáši Duškové, DrSc., zaměřené na dějiny správy a archivní teorii a praxi, kde 2. místo získala absolventka olomouckého archivnictví Markéta Poskočilová.¹³ Úspěšné bylo i vystoupení studentky archivnictví Anety Kubalové na mezinárodní konferenci Moravian, věnované tentokrát ženám Moravských bratří.¹⁴

Vedle studijních povinností se jednotlivé ročníky posluchačů archivnictví zúčastnily exkurzí do různých typů archivů,¹⁵ na nichž se podílela i olomoucká studentská sekce České archivní společnosti, jejíž členky v březnu 2015 navštívily valnou hromadu této profesní organizace, kde ostatní účastníky seznámily s činností olomoucké sekce. Ta se v roce 2015 zapojila i do programu v rámci Mezinárodního dne archivů, a to hned dvakrát. Nejprve 8. 6. studen-

⁹ V letním semestru se konaly praxe stejně jako v minulých letech, a to Pořádání a zpracování knihovny gymnázia v Jindřichově Hradci (pět absolventů), Katalogizace starých tisků diecézní knihovny Litoměřice (sedm absolventů), Fyzická ochrana historických knižních fondů na příkladu Klášteře premonstrátů Teplá (osm absolventů), Revize děkanské knihovny (pět absolventů) a v předchozí poznámce vzpomenuté Katalogizace knih v programu Clavius (10 absolventů) a Počítačové programy v českém archivnictví (osm absolventů).

¹⁰ Stavební památka – porozumění a dokumentace kulturně-historického fenoménu (na příkladu premonstrátské kanonie v Teplé, 11 absolventů).

¹¹ Jednotlivé bloky vedli Mgr. Aleš Flidr a Mgr. Ondřej Jakubec, Ph.D. Proběhly i přednášky hostů prof. PhDr. Jiřího Mikulce, CSc. a doc. Mgr. Jana Stejskala, M.A., Ph.D.

¹² A to pod vedením našeho absolventa Mgr. Pavla Rušara.

¹³ Markéta Poskočilová: *Dějiny a katalog historického fondu farní knihovny Žulová*. Olomouc 2014.

¹⁴ Aneta Kubalová na říjnové konferenci přednesla příspěvek *Tematizace panenského a manželského stavu v preskriptivních spisech Jednoty bratrské v předbřlohorském období*.

¹⁵ Archiv města Brna (podzim 2014), Národní archiv v Praze (duben 2015), Moravský zemský archiv v Brně (duben 2015).

ti archivnictví připravili den plný her s využitím archivních a pomocněvědných námětů pro děti z blízké CMŠ Ovečka. O den později ve spolupráci se ZA Opava participovali na přednášce PhDr. Jiřího Hanzala, který představil své zkušenosti s archivnictvím ve Švýcarsku.

Studentská sekce ČASu organizovala i neformální setkání archivářů, a to zejména tradiční pasování archivářů, které se konalo třetí říjnový víkend. V pátek 17. října 2014 se odpoledne vydali účastníci do Jeseníku, kde byli vlídně přijati v místním okresním archivu, následně se účastníci pasování měli možnost seznámit s městem, jeho historií a památkami. V sobotu si účastníci prohlédli gotický kostel sv. Kříže v Javorníku, odpoledne je čekal komplexní průzkum zámku Jánský Vrch, následně ještě vpozdvečer zavítali do výroby oplatek a hostií v Bílé Vodě. Večer čekaly adepty archivnictví úkoly, po jejichž splnění byli slavnostně uvedeni poblíž jesenické tvrze do stavu archivářského. Ještě do konce roku 2014 se studentská obec archivářská sešla při předvánočním večírku a na každoročním plese katedry historie, věnovaném tentokrát časům z románu L. N. Tolstého *Vojna a mír*. Posluchači archivnictví se již tradičně účastnili i dalších akcí organizovaných Katedrou historie FF UP.

Mgr. Věra Slavíková
Katedra historie
Filozofická fakulta
Univerzita Palackého v Olomouci
Na Hradě 5
771 80 Olomouc
Česká republika
e-mail: vera.slavikova@upol.cz